

Dyslecticus Balt van Raamsdonk ontwikkelt pre-leescurriculum

Huidige leesmethodes lokken dyslexie uit'

Dyslecticus Balt van Raamsdonk heeft een succesvolle loopbaan in het bedrijfsleven achter de rug. Je zou denken dat dyslexie dus nauwelijks problemen gaf. Zelf denkt hij daar heel anders over. 'Het was – en is – heel erg hinderlijk. En bovendien onnodig. Met de door mij ontwikkelde pre-leesmethode kan iedereen goed leren lezen.'

Tekst:
Martin van Rooij

Fotografie:
Martin van Rooij
en Shutterstock

De basisschool was voor Balt van Raamsdonk (82) geen positieve ervaring. 'Ik kreeg het lezen maar niet onder de knie. Ik kreeg daar vaak opmerkingen over van klasgenootjes. Dat kwam mijn zelfvertrouwen en mijn plezier in lezen niet ten goede. Wel had ik enorm leuke gesprekken met de directeur van de school.'

In de derde klas werd hij als 'hopeloos geval' opgegeven. Uiteindelijk haalden zijn ouders hem van school. Een gepensioneerde onderwijzeres gaf hem vervolgens dagelijks individueel les, maar ook dat hielp voor het lezen niet echt. 'Vergelijk het met kinderen leren stappen op een fiets. En dat je zelf maar moet zien te ontdekken dat je op het zadel kunt gaan zitten en met de pedalen kunt trappen. Dat lukt niet ieder kind. Ik ben uiteindelijk heel handig geworden in stappen, maar ik heb nooit echt leren fietsen. En dat zit hem in de gebrekkige methodiek.'

Nooit verstoppen

Zijn leven lang probeerde Balt van Raamsdonk zijn dyslexie te compenseren of te omzeilen. 'Met school werd het niets. Mijn vader raadde me op een gegeven moment aan de praktijk in te gaan. In onze toenmalige woonplaats Lochem was een hotel waar ik aan de slag kon in de bediening. Ik was daar best goed in. Maar het menu kon ik niet lezen en afrekenen kon ik evenmin, want ik heb ook last van dyscalculie. Dat liet ik daarom aan anderen over. Ik kon me over het algemeen goed staande houden, omdat ik tijdig aangaf wat ik niet goed kon. Maar dat heb ik ook moeten leren. Je dyslexie verstoppen is niet verstandig. Als je er open over bent, merk je dat er altijd mensen bereid zijn je tegemoet te komen.'

'Spelfouten hoor je niet, die zie je.'

Van Raamsdonk heeft vele verschillende banen gehad die allemaal hebben bijgedragen aan een rijke ervaring. Op een bepaald moment werd hij verkoper voor een producent van auto-onderhoudsmiddelen. Nadat hij het bedrijf had overgenomen, slaagde hij erin de producten dusdanig te verbeteren dat hij een speciale positie in de markt kon veroveren. Grote bedrijven werden klant van hem. Hij ging met pensioen toen hij zijn onderneming goed kon verkopen. 'Daarop besloot ik stap voor stap uit te zoeken hoe het nou kwam dat ik nooit goed heb kunnen leren lezen, terwijl ik goed kan denken en spreken. Wat gebeurt er als ik naar letters kijk? Ik ben me toen ook gaan afvragen: hoe leert een mens spreken? Dyslectische mensen hebben zelden *spraak*problemen. Waarom dan wel *lees*problemen? Dat is toch raar?'

Op de tast en visueel

Het probleem is dat mensen met dyslexie geen woordbeeld hebben. Ze zijn zo sterk getraind in 'het stappen' (letter voor letter verklanken) dat ze niet meer in staat zijn om 'op de fiets te gaan zitten en te trappen'. Ze kunnen de stap niet maken naar echt lezen, waarbij woorden als geheel worden ervaren en direct een betekenis oproepen. 'De huidige leesmethodes lokken gewoon dyslexie uit. Daarom heb ik een

Balt van Raamsdonk en Hildegonde Mostert

methode ontwikkeld waarbij je eerst aan de slag gaat met het leren herkennen van de letter en woordbeelden alvorens deze te benoemen. Wat niet herkend wordt, kan niet worden benoemd. Door een letter te laten zien en deze vervolgens tastend 'blind' te laten opzoeken, stimuleert de methode kinderen om zich een voorstelling van die letter te maken. Letters zijn dan niet langer nietszeggende abstracte symbooltjes op een wit stuk papier. Dat een slangetje ineens een 's' moet voorstellen zegt een deel van de kinderen niets.'

Over de vormgeving van de letters is goed nagedacht. Zo ontbreekt bij de *u* een stokje, zodat hij niet kan worden verward met de *n*. Van Raamsdonk: 'Ook met het woordbeeld wordt spelenderwijs geoefend, door aandacht te geven aan het patroon, de betekenis en de gedetailleerde opbouw van het woordbeeld. Het hele woordbeeld roept een betekenisvolle woordklank op. Met woordbeeld- en letterherkenning leggen we de bedding om later vlot te kunnen lezen.'

'Wat niet herkend wordt, kan niet benoemd worden.'

Pre-leesmethodiek

De methode van Van Raamsdonk, Alfa-bedding genaamd, is geen nieuwe behandelmethodiek van dyslexie en ook geen vervanging van bestaande leesmethodes, benadrukt hij. 'Ik noem het een pre-leesmethodiek, die aan het leren lezen voorafgaat. Je start er mee in groep 2, met kinderen van een jaar of vijf.'

Hij vindt dat de methode vooral kinderen moet helpen nieuwsgierig te blijven naar wat er nog meer te lezen is. 'Twee of drie keer per week een kwartier individueel of in een klein groepje oefenen kan al genoeg zijn. Als je dat in groep 2 het hele jaar door doet, werpt het zeker zijn vruchten af.' Scholen hoeven ook geen andere leesmethodes aan te schaffen. Ze hoeven alleen het eerste deel te vervangen door het pre-leescurriculum Alfa-bedding. 'En het is zaak dat ze hun instructie veranderen. Nooit meer vragen 'Wat hoor je?' maar 'Wat zie je?'

'Spellen is ook belangrijk', benadrukt Van Raamsdonk, 'maar spellen is iets anders dan lezen. Spellenspel leer je de kinderen met mijn methodiek doordat ze een heel goede letterkennis hebben en zich een gedetailleerd woordbeeld visueel kunnen voorstellen. Ze kunnen dan met behulp van het gevisualiseerde woordbeeld de letters binnen een woord benoemen.' Van Raamsdonk noemt dat dan ook 'visueel spellen'. 'Zo leren ze foutloos schrijven. Een spelfout hoor je immers niet, die zie je!'

Bypass

De methode is al in gebruik op scholen in Deurne en Driel. Verder zijn Van Raamsdonk en zijn collega Hildegonde Mostert in gesprek met meerdere scholen en een onderwijsbegeleidingsdienst. Mostert: 'We willen de methode nog verder doorwerken in de praktijk en samen met de leerkrachten de goede verbinding naar het bestaande leesonderwijs ontwikkelen. Daarnaast willen we ons pre-leescurriculum wetenschappelijk laten onderbouwen.'

Voor die wetenschappelijke onderbouwing pleit ook de Groningse bijzonder hoogleraar Kees van den Bos, gespecialiseerd in leesproblemen en dyslexie. Van den Bos sluit niet uit dat Van Raamsdonk een soort bypass heeft ontdekt, waardoor kinderen gemakkelijker kunnen leren lezen.

De methode waarbij meerdere zintuigen worden ingezet is niet nieuw, aldus Van den Bos in *Trouw*. 'Maria Montessori maakte er ook gebruik van.' Zelf ziet Van den Bos het met Alfa-bedding wel zitten. 'Had ik zelf nog een vier- of vijfjarige op school, dan zou ik hem lekker met Alfa-bedding laten beginnen.'

'Activeer het visueel voorstellen van letter- en woordbeelden.'

Van Raamsdonk is een man met een missie, waar hij zich ondanks zijn gevorderde leeftijd met hart en ziel voor inzet. Hij wil kinderen het leed en de frustratie besparen die hij zich nog goed kan herinneren en waar hij heel zijn leven rekening mee heeft moeten houden. 'Met mijn aanpak wil ik voorkomen dat mensen door dyslexie gedurende hun hele schoolloopbaan en maatschappelijke carrière moeten functioneren onder hun potentiële niveau.'

Voor uw informatie: met Balt van Raamsdonk is het in orde gekomen. 'Ik kan redelijk lezen, al is het langzamer dan andere mensen. Hardop lezen is lastig; daar zal ik nooit goed in worden. Maar ik heb veel plezier in lezen en lees van alles. Vooral filosofen zoals Levinas, Wittgenstein, Plato en Aristoteles. Als het maar in het Nederlands is.'

'Dyslexie bestaat niet'

Toegegeven: ze zei het genuanceerder. Toch deed de opmerking 'Ik vraag me af of dyslexie wel bestaat' van Anna Bosman behoorlijk wat stof opwaaien. Bosman is hoogleraar aan de Radboud Universiteit in Nijmegen en doet sinds 2007 wetenschappelijk onderzoek naar dyslexie. Volgens haar is er maar één conclusie: dyslexie is een gevolg van slecht onderwijs. 'Er wordt gewoon te weinig geoefend.' Wat haar betreft is het devies: ouderwets stampen, zowel met lezen als met rekenen.'

Bron: AD

Alfa-bedding: nog even geduld alstublieft

De methode van Balt van Raamsdonk heet Alfa-bedding, een contaminatie van alfabet en (rivier)bedding. Google niet naar de website; die is er nog niet. Wordt aan gewerkt. Wilt u meewerken aan de uitbouw van deze innovatieve methode, of meer weten? Neem contact op met Balt van Raamsdonk: gbvanraamsdonk@hetnet.nl, 0343-451921, 06-40844870.

Steeds meer dyslexie

Volgens dyslexieweb.nl is vijf tot zeven procent van de Nederlandse bevolking dyslectisch. Dat komt ruwweg overeen met de cijfers die het CBS vorig jaar presenteerde. In 2015 waren ongeveer 60.000 kinderen tussen zeven en elf jaar volgens hun ouders dyslectisch; zo'n zeven procent. Jongens zijn vaker dyslectisch dan meisjes. Opvallend: kinderen met een niet-westerse afkomst zijn minder vaak dyslectisch.'

Emeritus hoogleraar Orthopedagogiek Aryan van der Leij is van mening dat dyslexieverklaringen te snel worden afgegeven. Volgens hem is hooguit vier procent van de kinderen ernstig dyslectisch. Sinds de overheid in 2009 besloot de dyslexiebehandelingen te vergoeden, is het aantal dyslexieverklaringen almaar gegroeid.